

SŁOWO WSTĘPNE

Niniejszy tom zawiera studia i artykuły z historii politycznej Europy XVIII–XX w., będące rezultatem indywidualnych badań pracowników naukowych z Instytutu Historii Uniwersytetu Łódzkiego i Wydziału Historycznego Uniwersytetu im. M. W. Łomonosowa w Moskwie. Współpraca między obiema uczelniami datuje się od 1989 r., natomiast w 1994 r. zawarto umowę o bezpośredniej współpracy między Wydziałem Filozoficzno-Historycznym UŁ i Wydziałem Historycznym MGU na czas nie określony.

W tomie zamieszczone zostały, ułożone chronologicznie, zróżnicowane tematycznie i objętościowo, artykuły z różnorodnych obszarów badawczych ich autorów. Otwiera go praca Zbigniewa Anusika poświęcona dziejom politycznym Szwecji w pierwszej połowie XVIII w., w początkach tzw. epoki wolności. Studium Jerzego Grobisa przedstawia wiedzę na temat dziejów ludzi i warunków życia społeczeństw północnowschodniej Europy dwóch francuskich autorów epoki oświecenia F. Voltaire'a i Ch. Montesquieu zawartą w ich dwóch wybranych dziełach. Z kolei Radosław Żurawski vel Grajewski prezentuje historię brawurowej ucieczki dziesięciu Polaków – marynarzy w służbie rosyjskiej – z rosyjskiego okrętu „Irtysz” na początku 1844 r. W następnym artykule Edward Wiśniewski pisze o konsolidacji rosyjskich przemysłowców, prowadzącej do formowania przez nich własnych partii politycznych na początku XX w. Lira Leonowa, prodziekan Wydziału Historycznego MGU, w obszernym studium scharakteryzowała działalność społeczno-polityczną Włodzimierza Wiernadskiego w okresie pierwszej rewolucji rosyjskiej. Dariusza Jeziornego zainteresowała sprawa granicy austriacko-czechosłowackiej podczas konferencji pokojowej w Paryżu w 1919 r. i stanowisko rządu Karla Rennera w tej sprawie. Artykuł Arkadiusza Adamczyka poświęcony jest publicystyce redaktora naczelnego „Gazety Polskiej” Bogusława Miedzińskiego, a szczególnie felietonom dotyczącym relacji Polski z ZSRR i Niemcami w latach trzydziestych. Szkic Katarzyny Jedynakiewicz przedstawia ewolucję postawy niemieckiej emigracji antynazistowskiej wobec ZSRR i koncepcji literackiej Frontu Ludowego na podstawie publicystyki Klausa Manna, pisarza należącego do młodej generacji wychodźstwa. Leszek Pręcikowski prezentuje działalność Komitetu Słowiańskiego w Polsce w latach 1945–1947, który w tym właśnie czasie rozwinął szeroką akcję propagandową i popularyzatorską oraz uczestniczył w pracach międzynarodowego ruchu słowiańskiego. W artykule Małgorzaty Frankiewicz

przedstawione zostały założenia polityki Stanów Zjednoczonych w okresie pierwszych powojennych wyborów w Grecji w 1946 r., wahania Waszyngtonu z powodu zwycięstwa prawicy greckiej (nie gwarantującego normalizacji sytuacji w tym kraju), jego ociąganie się związane z przeświadczeniem, iż Grecja została usytuowana w strefie wpływów brytyjskich, a nie amerykańskich. Ostatni w niniejszym tomie szkic autorstwa Artura Rosiaka ukazuje wstępną i trudną fazę obrad Komisji Zbrojeń Konwencjonalnych ONZ od lutego 1947 do lipca 1948 r., w której dużą aktywnością wykazał się reprezentant Wielkiej Brytanii Aleksander Cadogan.

Edward Wiśniewski